

สภาวะฝนแล้งที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

นงศันดา อุประสิทธิ์วงศ์ (2537)

บทคัดย่อ

ฝนแล้งเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติ ที่ทำให้เกิดสภาวะการขาดแคลนน้ำ ซึ่งมีผลกระทบและก่อให้เกิดความสูญเสียอย่างมากมาย ต่อมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะในประเทศที่ประชากรส่วนใหญ่ มีอาชีพทางเกษตรกรรมเป็นหลัก จึงนับว่าสภาวะฝนแล้งเป็นภัยธรรมชาติที่รุนแรง และสำคัญมาก ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียมากเท่ากับ หรือมากกว่าภัยธรรมชาติประเภทอื่น ดังนั้นการทราบสถิติหรือข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับสภาวะฝนแล้งที่เกิดขึ้นจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก โดยเฉพาะในด้านการวางแผนเพื่อรับมือ หรือบรรเทาความเดือดร้อนเมื่อทราบแนวโน้มของปริมาณฝน สำหรับการวิเคราะห์ในเอกสารนี้ ได้ใช้ข้อมูลปริมาณฝนรายปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 - 2536 ของแต่ละภาคมาวิเคราะห์และประเมินสภาวะฝนแล้ง โดยการเปรียบเทียบกับค่าปกติของภาคนั้น ๆ และอีกวิธีหนึ่งได้นำข้อมูลดังกล่าวมาจัดลำดับและวิเคราะห์ในรูปของ percentile rank นอกจากนี้ยังใช้ข้อมูลปริมาณฝนรายปีของแต่ละสถานีมาวิเคราะห์ด้วย decile range และใช้ข้อมูลปริมาณฝนรายเดือนในช่วงฤดูฝนหรือฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (มิถุนายน - กันยายน) ของแต่ละสถานีมาวิเคราะห์ด้วย GMI (Generalized Monsoon Index) ซึ่งผลการวิเคราะห์จากทุกวิธีดังกล่าวปรากฏว่า พ.ศ. 2520 และ 2536 เป็นปีที่ประเทศไทยตอนบนประสบปัญหาสภาวะฝนแล้งจัดโดยทั่วไป รองลงมาได้แก่ พ.ศ. 2522 ส่วนพื้นที่บริเวณภาคใต้ประสบปัญหาสภาวะฝนแล้งจัดในปี พ.ศ. 2533 และ 2535 มากกว่าปีอื่น ๆ นอกจากนี้ยังพบว่าในทุกภาคของประเทศไทยมีสภาวะฝนน้อยเกิดขึ้นค่อนข้างต่อเนื่อง และบ่อยครั้งมากขึ้นในระยะ 10 กว่าปีที่ผ่านมา